

Een visum voor la dolce vita

Avallones personages leven aan de zelfkant, maar houden de moed er stevig in. © Nicola Sacco

Roman - Silvia Avallone personages bevinden zich aan de zelfkant van de Italiaanse samenleving, maar bruisen ondanks alle misère van de levenslust. **MARIJKE ARIJS**

★★★★☆

Silvia Avallone

Levenslicht.

Vertaald door Manon

Smits, De Bezige Bij, 432 blz., 19,99 €.

Oorspronkelijke titel:

'Da dove la vita è perfetta'.

Italië is het land van *la dolce vita*, maar niet in de romans van Silvia Avallone. De Bolognese schrijfster houdt zich liever op aan de zelfkant van de maatschappij, bij de staalarbeiders van Piombino of de drop-outs uit de achterbuurten van Bologna. In haar proza toont ze een rauwe, ongepolijste kant van de Italiaanse samenleving die je niet aantreft in toeristische brochures. Haar debuutroman *Staal*, over de vriendschap van twee tienermeiden in een troosteloos industriestadje, werd in Italië met prijzen overladen, kende een groot internationaal succes en werd bovendien verfilmd.

Intussen is Avallone eind 2015 moeder geworden van een dochtertje en in 2017 bevalen van haar derde roman, die nu in het Nederlands is vertaald. *Levenslicht* gaat niet toevallig over het moederschap, hoewel daar geen roze wolken aan te pas komen. We bevinden ons in een achterbuurt van Bologna, bevolkt met horden dealers, werklozen en alcoholisten. Gelukkige gezinnen komen in Village Labriola nauwelijks voor, afwezige en gewelddadige vaders des te meer, om van verslonsde of depressieve moeders en aan hun lot overgelaten jongeren nog maar te zwijgen.

Tienermoeder

In die troosteloze wijk, waaruit geen ontsnappen mogelijk is, zet de zeventienjarige Adele een kind op de wereld. Als tienermoeder kan ze de baby geen goede toekomst garanderen, maar de kinderloze Dora en Fabio, een hoog opgeleid paar uit de betere buurt van Bologna, kunnen dat wel. Als dat geen gelukkig toeval is.

Het boek opent met een van de meest doorvoelde en doorleefde bevallingen uit de literatuurgeschiedenis. Vervolgens keren we negen maanden terug in de tijd en maken we

kennis met Adeles natuurlijke biotoop. Met Manuel, haar waardeloze vriendje, en Zeno, de gruwelijk verlegen buurjongen die de kat uit de boom kijkt. Met de gehandicapte Dora, getrouwd met Fabio, die op zijn beurt terugverlangt naar Emma, het domme blondje uit zijn geboortedorp. Terwijl Dora's echtgenoot rotzooit met dat lichtzinnige wicht, probeert haar beste vriendin Manuel te redden, die achter de tralies is beland.

Langzaam maar zeker wordt je ingesponnen in een web van verhalen, waartussen de schrijfster een vernuftig kluwen van verban-

In 'Levenslicht' geeft Avallone de verworpenen der aarde een stem, met een tomeloze energie en een onverwoestbaar optimisme

den weeft.

De een wil een kind maar kan er geen krijgen, de ander wil er geen maar krijgt er toch een, en dan heb je ook nog een heleboel personages die kinderen hebben gekregen maar dat beter niet hadden gedaan. *Levenslicht* gaat, kortom, over het ouderschap, over ongewenste tienerzwangerschappen en dito kinderloosheid, over de martelgang van in-vitro-fertilisatie en de lijdensweg van kandidaat-adoptieouders. Maar zoals gewoonlijk is het Avallone toch vooral om de kloof tussen *haves* en *havenots* te doen. Die wordt overbrugd door bus 22, die de personages van hun troosteloze huurkazernes in de buitenwijken van Bologna naar de monumentale palazzi in het stadscentrum brengt, zodat ze haast ongemerkt de 'subtiele, onzichtbare grenzen' tussen de twee Italië's overschrijden: 'Dan was het of je door de douane was gegaan. Alsof je een visum had gekregen voor een andere pla-

neet.' De verworpenen der aarde een stem geven, daar is het deze schrijfster uiteindelijk om te doen. Haar personages dragen stuk voor stuk 'een aangetast gebied' in zich mee, 'onherstelbaar als Tsjernobyl', maar ze bruisen van levensdrift en houden de moed er stevig in. Want aan de zelfkant krijgen dromen geen schijn van kans, maar toch gloort er een sprankje hoop. Zeno is de enige die een ontsnappingsroute vindt, dankzij de studie en de literatuur. Deze schrijver in wording, steun en toeverlaat van zijn depressieve moeder, werkt zich helemaal op eigen kracht op uit de misère en wordt voor dat verraad aan zijn sociale klasse met uitsluiting bestraft. De jongen, die zichzelf noodgedwongen de rol van 'externe verteller' heeft toebedeeld, is een onvoorwaardelijke fan van Dostoevski, want Avallone heeft haar personages met haar eigen literaire voorkeuren besmet. Het is geen toeval dat Zeno en Manuel een opvallende gelijkenis vertonen met Aljosja en Mitja uit *De broers Kamarazov*, en ze gaan niet voor niets gebukt onder een gigantisch schuldgevoel.

Wedergeboorte

De auteur pendelt vlot heen en weer tussen de verschillende verhaallijnen, laat zich net niet verleiden tot een teveel aan menslievendheid, maar balanceert naar het einde toe vervaarlijk op het randje van het melodramatische en is ook niet vies van een roekeloze metafoor. Zo krijgt Adele het 'ineens ijskoud, alsof het in haar buik was gaan sneeuwen' en constateert ze dat de zee bij Riccione 'precies dezelfde kleur had als mijn zwangerschapstest'.

Toch blijft *Levenslicht* stevig overeind. Een grenzeloos inlevingsvermogen, een krachtige stijl en een tomeloze energie, zie daar het geheim van deze breed opgezette roman, waaruit een onverwoestbaar optimisme spreekt. De lezer is getuige van de geboorte van een baby, van de geboorte van een boek én van een wedergeboorte.

You only get one shot, zingen haar personages met Eminem, maar Avallone gunt iedereen toch een tweede kans.